

FotoVideo

KVĚTEN 2021
25. ročník
www.ifotovideo.cz

108 STRAN
99 Kč / 4,75 €

FOTOŠKODA
WEEK

Velká akce, kterou
nevynecháme

MICHAL
RŮŽIČKA
A JAN
ZÁTORSKÝ

O reportážích se dvěma
profesionály najednou

PETR JAN
JURÁČKA

Focení ve chřtánu
islandského vulkánu

99 Kč / 4,75 €

ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ

← Posledními paprsky večerního slunce osvětlené krátery sopky v údolí Geldingadalir u hory Fagradalsfjall, lávové pole je již ve stínu, a proto tak kontrastně vynikne vlastní proud lávy (tzv. lava flow).
30. března 2021 v 19:19;
DJI Phantom 4 Pro, f/7,1, ISO 100, 1/15–1/60 s

zodpovědnost za vlastní zdraví či život, ale to už nikoho nepřekvapí. Vyřídil papíry, povolenky, testy, pojištění a letenky mi zabralo asi nejvíce času ze všech dosavadních cest, ale chápu to jako daň za natolik spontánní rozhodnutí a za cestování během světové pandemie. Na dva dny strávené papírováním si za rok nevzpomenu, na vulkán nezapomenu nikdy. Byl jsem moc rád, že nepojedu v téhle době sám, a v přímém vlaku na varšavské letiště jsem v Pardubicích přisedl ke svému spolucestujícímu. Nebyl to však jen tak někdo... vlastně to byl NĚKDO, sám docent Günther Kletetschka od nás z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Günther, přezdívaný všemi jednoduše Gin, nepředstavuje moji klasickou představu o archetypu akademického pracovníka.

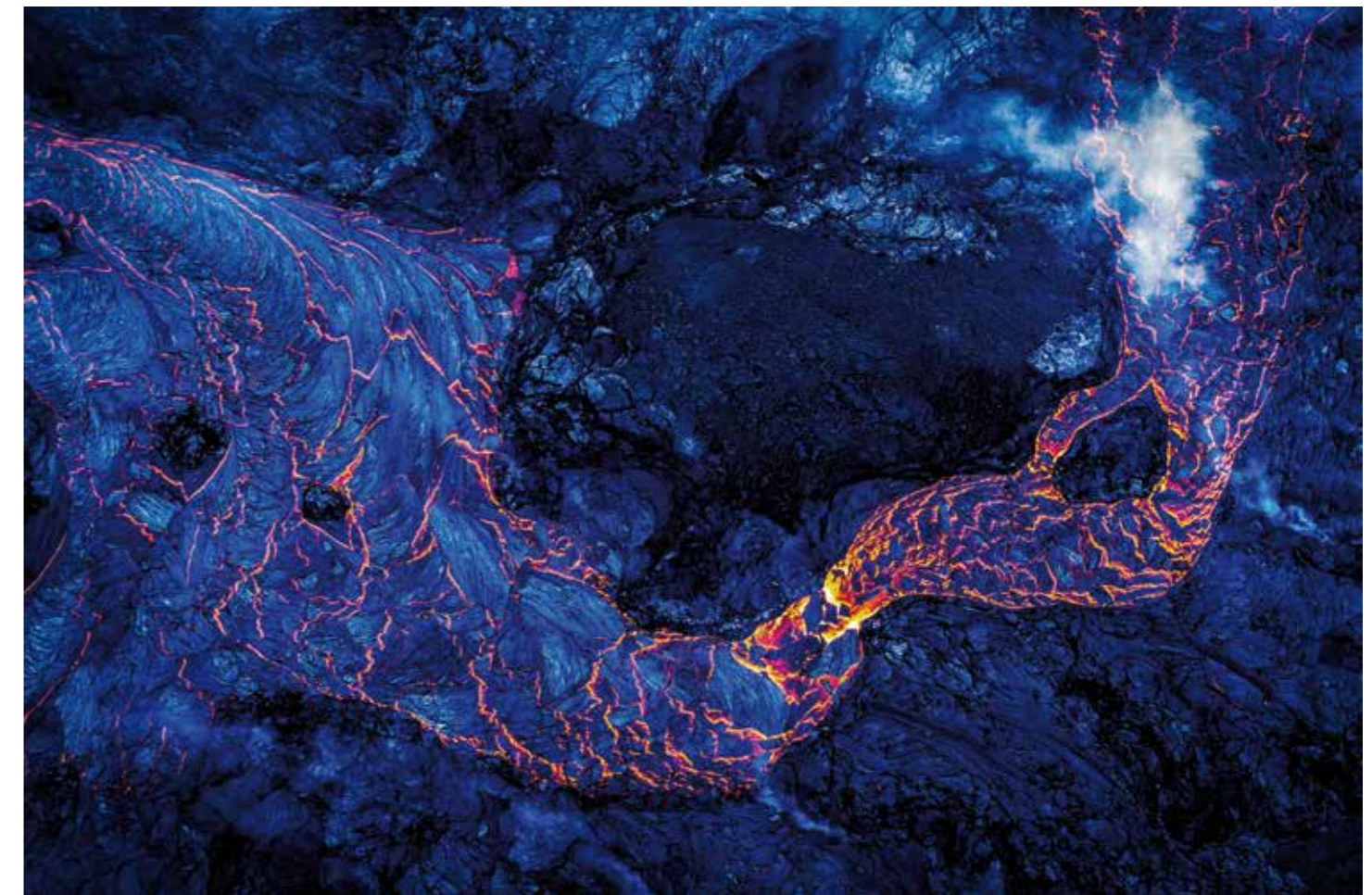
Vyrazit společně na Island mě napadlo pět dní před odletem. Napsal jsem Ginovi strohou esemesku: *Ahoj, neplánuješ terén na vulkán? Já to tady nevydržím!* Odpověď byla ještě stručnější: *Zítřka, nebo až v pátek?* Island otevřel svoje hranice jen do konce týdne bez povinné karantény pro lidi s očkováním a po covidu. Pro mě tak tenhle výlet představoval pestrobarevnou náplast po prodělané infekci čínskou chřipkou, zatímco Gin měl za sebou očkování. „Kdes to vlastně sehnal? Zas tak starej ani důležitěj přeci nejseš,“ zněl jeden z mých nekorektních dotazů. „Byla to náhoda. Jak mám dvojí občanství a byl jsem si teď koupit něco v supermarketu na Aljašce, tak se mě tam přímo v krámu zeptal týpek, jestli nechci naočkovat proti covidu – měli tam tu novou vakcínu Johnson & Johnson, co se píchá jen jednou. Že to bylo v drogerii, mě nepřekvapilo, a tak mi to píchnul. Dobrý, co?“

Svým způsobem mě trochu děsí, jak moc jsme si v mnoha ohledech podobní. Gin cestoval v daleko zablácenějších pohorkách, než byly ty moje. Celým vagonem se táhla

blátivá stopa, jednoznačně určující na fyzikálního geologa zahluhaného do vlastních, mnohdy až abstraktních myšlenek. Označení fyzikální geolog je však velmi neurčitá a nepřesná nálepka člověka, který si anglický výraz *science* překládá zkrátka jako *věda*, bez hranic, bez nudných mantinelů odborností a expertiz. „Už jsem ti říkal, že je v každém cyklu pět dní Měsíc v našem geomagnetickém poli? Podle mě by to mohlo ukázat na původ zemské vody na jeho pólech, kterou budou pít budoucí astronauti. Na to si musím podat americké grant, dej mi deset minut, zkusím to nějak vysvětlit naší sekretářce, ať to podá, a my můžeme probrat náš dronový plán...“ Byla to jedna z prvních vět, kterou mi Gin na začátku naší cesty řekl. Tedy až po tom, že je rád, že mám stejně velký batoh, že by si dal grilované kuře a že

↓ Jen co zapadne slunce za horizont, nastávají naprosto idylické podmínky pro fotografování vroucí lávy. Ty gradienty pastelových barev mě nenechávají chladným.

30. března 2021 v 19:23;
DJI Phantom 4 Pro, f/4,5, ISO 100, 1/10 s

Dobrodružství

 NIKON AMBASSADOR

DAVÍDCI A GOLIÁŠ ANEB S DRONY NAD HRDLEM VULKÁNU

Odjel jsem na Island! V době nejtvrďšího lockdownu to vypadá jako podivný, možná až sobecký nápad. Jenomže když vybuchne pouhé dva tisíce kilometrů od mého domova vulkán, covid-19 musí stranou. Nemělo smysl se dál trápit nad poslitanou klávesnicí u přímého přenosu největší myslitelné přírodní show. Bylo to jako magnet, který mi sám nasadil batoh na záda, poplácal mě po ramenou a pravil: *Pojed' za mnou, chlapče, čekám tu na tebe.* To pozvání mi znělo v uších celé dny, před spaním i po probuzení.

Text a foto: PETR JAN JURAČKA, www.facebook.com/petrjanjuracka

Od začátku mi bylo jasné, že tenhle výlet bude hlavně o dronech. Ne že by foťák nestačil, ale u sopky bude hlavní správný úhel a lehce vyšší perspektiva. Lávové proudy musím přeci fotit shora. Jenomže můj facebookový profil byl plný roztavených dronů a zprávy místních kamarádů byly jasné: drony jsou na Islandu kvůli erupci vyprodané, nad vulkánem je nečekáný letecký provoz,

včetně letadel a helikoptér, zóna je kvůli ochraně zdraví otevřena jen za větru a rozhodně ne každý den. Láva má hodně přes tisíc stupňů a odhad letové výšky je klíčový. Když se nad tím zamyslím, posledních pět let mi nepatřil ani jeden dron. Přesto jsem cítil zodpovědnost za bezpečné přistání a nikdy jsem nebyl ochotný riskovat leteckou nehodu jako lidé, kterým drony patří. Poprvé

jsem si jel vypůjčit výbavu s tím, že ji velmi pravděpodobně nevrátím vcelku. Kluci z hradeckého DJI to ale vzali dobře a poslali mě na cestu vybaveného hned třemi stroji – dvěma novinkami na trhu Mini 2 a FPV a jedním starším pracantem Phantom 4 Pro, který měl povolení vykoupat se v lávě. Pocity zvláštní, zodpovědnost za techniku je však ve mě zakořeněna i tak. Mnohdy je větší než

s sebou veze také dva drony – DJI Mavic s hacknutým firmwarem pro stoupání až do dvou kilometrů a hlavně DJI Mavic 2 Enterprise s termokamerou. Když jsme o pár dní později kráčeli islandským mechem, přetočili jsme hovor od absolutní nuly ve vesmíru k mým milovaným bezobratlým želvuškám, které dozajista žijí v rozmrzajícím mechu, po němž šlapeme. „Já jsem je jednou vlastně na tu absolutní nulu $-273\text{ }^{\circ}\text{C}$ na dva tejdny zamrazil. Patnáct ze dvaceti to přežilo! Napsali jsme o tom docela zajímavou studii, můžou za to cukry v buněčném jádru...“

→ Okamžik štěstí, když láva tekla jen kousek ode mě a Z7 na stativu. Oběma nám bylo značné horko, ale stálo to za to!

29. března 2021 ve 21:08;
Nikon Z50, Nikkor Z 50 mm f/1,8 S, 1/160 s,
f/1,8, ISO 1000, z ruky

Podobná esa tahá Gin z rukávu co deset minut a naši islandskou cestu tím proměnil v off-line univerzitní přednášku. Konečně zas někdo takovej, parťák, co si zapomněl jako já vzít kartáček na zuby. Máme celkem pět dronů, sedm kilo nabíječek, soupravu na opravu kola, měřič CO_2 , ale náznak jakékoliv hygienické potřeby ani jeden.

Když jsme po půlnoci vylezli z letištní haly uprostřed lehčí mrazivé vánice v Keflavíku a přestavěli půjčený kombík na luxusní sociální obytnáček s invertorem a dronovou nabíječkou napojenou přímo na autobaterii, na obzoru jsme si oba všimli úchvatného načervenalého mraku. „To musí bejt vono!“ zařvali jsme unisono a já jej hned vyrazil fotit, tedy časosběrovat. Pro jakžtakž ostré snímky jsem si musel vystačit s expozicemi do dvou sekund, jak rychle mraky pluly po obloze.

„Jenom v tričku jsme čuměli na tu největší, nejděsivější, nejenergičtější, nejbrutálnější, nejhustší a hlavně nejepičtější nádheru.“

O chvíli později jsme se pokusili do uzavřené zóny kolem kráteru prorazit jménem vědy a oba jsme se udali místnímu policistovi. Ten zkontroloval naše pasy, očkování i potvrzení o prodělaném covidu. Následně se ubezpečil o našem terénním vybavení a znalostech magnetismu země, aby nás pak poslal rovnou do hajzlu. Přespali jsme v autě kousek od cesty, abychom se ráno stavili v Grindavíku na kafe a rovnou mazali k sopce, kterou policisté konečně zpřístupnili všem návštěvníkům. U auta bylo jasno, že obě moje zavazadla, tedy zhruba

dvacetikilový Lowepro Whistler a čtyřkilový Phantom v polystyrenovém kufříku, neposkytují žádný další prostor pro vodu. „Gine, vezmeš prosím vodu pro oba?“ zeptal jsem se ještě před autem. „Voda je ve vesmíru přítomna nečekaně často. Vezměme jednu lahvinku, na místě doplníme,“ zněla překvapivá odpověď. Je fakt, že zrovna na Islandu piju rád rovnou z potoka, třeba tam nějaký bude... nebyl. Po dvanáctihodinové šichtě v okolí chřtánu běsnícího živlu jsme byli oba obstojně dehydrovaní.

Kolem neustále rostoucího kráteru se motal mnohatisícový dav lidí. Vzhledem k rozloze přírodního úkazu to ale vůbec nevadilo. Šli jsme si vlastní cestou a zkoumali čerstvou lávu, na které jsme si uvařili první islandský oběd. Jak se během cesty ukázalo, Ginovo nejoblíbenější jídlo, které jsem s ním dvakrát

posnídal, jsou japonské zkvašené naklíčené sojové boby s hořčicí (tzv. Nattō), které jí jako všechno ostatní – hůlkami, tedy stejně jako gulášovou polévku nebo bílý jogurt. Naše stolování tak budí pozornost jako okolní tekoucí láva. Fotografoval jsem zatím z ruky a ze stativu teleobjektivem a s nasazeným telekonvertorem, do vzduchu jsem se zprvu trochu bál. Foukal silný vítr v nárazech kolem dvaceti metrů za sekundu, byla zima a do večera zbývalo času dost. Byli jsme u vulkánu první den a já blbec někde hned ztratil jednu ze svých zbrusu nových zateplených rukavic z koží kůže. Idiot. Bez rukavic tady nevydržím, to mi omrznou ruce od foťáku a ovladače dronu. Během pilotáže totiž ruce mrznou nejvíc, teplo z konečků prstů odvádí velmi spolehlivě ovladač v kombinaci s větrem. Nikdy tak nemohu pilotovat jinak než s rukama v tenkých merinových rukavičkách, na které obvykle oblékám ty velké teplé rukavice, abych měl v prstech cit a kamerou za letu neškubal. Kolem mě se v tu chvíli toulalo přes sedm tisíc postavíček

a já mezi nimi skoro hodinu hledal svou rukavici. Nenašel. Vrátil jsem se zklamaný k Ginovi, k batohům a běžícímu časosběru, když tu kolem prošla ženská jako lusk a na ruce měla mou rukavici! Ukazují jí hned tu druhou a snažně prosím o tu první. Vyměnil jsem ji za oříškovou tyčinku. „To sis jí nevšimnul?“ smál jsem se na Gina. „Všimnul, ale nekoukal jsem se jí na ruce,“ pravil lišácky. Pokračovali jsme ke kráteru. Nikdy jsem nebyl na koncertě pro tolik lidí, ale podobný mejdan to určitě být nemůže. Všude kolem mrzlo, jenomže lávová řeka se večer rozhodla, že poteče přímo u svahu. Stačilo se tak přiblížit a všechno oblečení muselo dolů. Jenom v tričku jsme čuměli na tu největší, nejděsivější, nejenergičtější, nejbrutálnější, nejhustší a hlavně nejepičtější nádheru. Moje slovní obraty uvádí Gina do rozpaků. Dvacet let žil v Americe, kde dodnes žijí obě jeho děti. S obdobně podivnými lidmi mimo vědecké prostředí se také nepotkává denně, a tak se mě mnohdy ptá, co měl dnešní večer společného s vnitřkem malvice

(pecka), proč mluvím o lávě jako o něčem cool, když to má teplotu přes tisíc stupňů, anebo co to je hustolez, mrda, nářez anebo kulervačka. Vytušil jsem jasnou příležitost odměnit se panu docentovi za přísun tolika zajímavých informací a souvislostí ze světa současné vědy aktualizací jeho českého teazuru, ve kterém by neměly chybět ani mírné vulgarismy, zpravidla ulevující napětí, vyjadřující radost z kompozice a dobrého světla. Velmi dlouho jsem čekal na takové hezké slovíčko v řeči mého společníka. Trojského koně jsem se dočkal až u nedalekých horských termálních pramenů zapadáných hlubokým sněhem, který spolehlivě překryl vyšlapané cestičky. Moje cesta na úpatí skal se Ginovi nezdála dost přímá a už vůbec ne *challenging* a zvolil postup svým zcela novým osobitým směrem, který však vedl, aniž bychom to tušili, přes hlubokou bažinu, do které zapadl po pás. „Kurvašit!“ znělo hlasitě údolím a pak mou hlavou ještě celý večer. Má snaha nebyla zbytečná. Pociťil jsem hrdost.

„K sopce jsme se vypravili celkem třikrát, z toho dvakrát jsme u ní prožili celý den. Nikdy jsem takový punk nezažil a přiznám se: bude mi chybět pilotování dronu mezi dvaceti dalšími v takřka stejné letové hladině s letadly a vrtulníky.“

Létat dronem nad lávou jsem se osmělil celkem záhy, jen co jsem viděl ostatní v poklidu poletovat ve výšce, jakou jsem si představoval. Zprvu vysoké lety byly čím dál tím nižší a já nakonec vlétl několikrát až k samému epicentru děsivého inferna – bez následků. Mohl jsem jít ještě o pár metrů níže, ale děsivý detail by již nebyl zajímavější. K sopce jsme se vypravili celkem třikrát, z toho dvakrát jsme u ní prožili celý den. Nikdy jsem takový punk nezažil a přiznám se: bude mi chybět pilotování dronu mezi dvaceti dalšími v takřka stejné letové hladině s letadly a vrtulníky. Všichni jsme si však počínali se vzájemným respektem a jako zázrakem se vše obešlo bez nehod. Nechce se mi věřit, že by byla taková dronová svoboda udržitelná do budoucna. Ale kdo ví, tolik bych tento zážitek přál dalším dronařům, kteří se za sopkou v údolí Geldingadalir u hory Fagradalsfjall vydají.

Poslední den jsme se museli rozdělit. Gin se vracel do auta pro zapomenutý telefon, který je jeho jediným fotoaparát. Zprvu jsem se jen škodolibě ušklíbl, ale zpětně musím uznat, že iPhone 12 je více fotoaparát než lecjaký digitální kompak. Jeho snímky polární záře i s hvězdami, focené z ruky, mi vyrazily dech. Zatímco můj druh pospíchal k autu, já se po jeho vzoru rozhodl nenápadně odbočit z davu a sopku obejít zprava jako jediný ze všech lidí, kteří kráčeli před rozběskem po ledovcem modelovaném údolím vstříc erupci. Taková hovadina! Směr větru nesl jedovatý vzduch přes úsek, kterým jsem potřeboval projít. Dokud byl vítr příznivý, bylo vše v pořádku. Došel jsem dobrých dvě stě metrů za kráter, abych se vyhnul otravným plynům povalujícím se v mělkém údolíčku, vyběhl jsem na vrchol kopce hned za sopkou, která mě pozdravila štiplavou dávkou plynu. Viditelnost klesla na desítky metrů a já znejistěl. Nabral jsem směr

↑ Günther Kletetschka pozoruje erupci...

30. března 2021 v 15:45; Nikon Z7, Nikkor Z 85 mm f/1,8 S, 1/320 s, f/7,1, ISO 64, z ruky

↑ Nový dron DJI FPV představuje nečekanou revoluci v leteckém videu. Ne že by FPV dříve nebylo, ale první sériový stroj s GPS a spolehlivým systémem RTH otevírá absolutně nové možnosti masám...

30. března 2021 ve 20:10;

Nikon Z7, Nikkor Z 85 mm f/1,8 S, 1/800 s, f/1,8, ISO 180, z ruky

k záchranářskému stanu a zkusil projít kolem něj. Stan byl však zrovna z pochopitelného důvodu evakuován, zahlédl jsem jen jednoho záchranáře s nasazenou dýchací maskou. Když mě viděl, přiběhl ke mně a mával na mě bzučícím měřičem oxidu siřičitého (SO₂), na jehož displeji svítila hodnota 6100 µg/m³. To je doslova pekelně dost. Ujistil jsem jej, že se okamžitě vrátím, odkud jsem přišel. Cestu

jsem si prodloužil o pár kilometrů, nadýchal se zplodin našťavaného obra, ale zase jsem si vytvořil nový zážitek a hlavně pocit respektu vůči neznámému nebezpečí. Sopku jsem znovu zcela obešel, až na místo domluveného srazu s Ginem. Zatímco jsem točil krátký vstup pro magazín Víkend na TV Nova, zhruba padesát metrů ode mě a dvacet metrů pode mnou náhle vzniklo

nové lávové jezírko o průměru asi třiceti metrů. Vyvalilo se na povrch lávového pole během několika sekund za jásotu okolostojících. Ty ovace se však záhy změnilly na křik. Úchvatnou podívanou totiž doprovázel omamně silný a štiplavě agresivní kouř plný sulfidů železa. Štípl mě ostře do nosu a já (resp. můj mozek, v tu chvíli autonomní) se rozhodl, že tohle nesmím dýchat. Popadl jsem všechny krámy a vyběhl na vršek kopce bez jediného nadechnutí. Akce, jakou bych patrně již nikdy zopakovat nedokázal. Trvalo to dobře dvě minuty, bez jediného nádechu a s fyzickou zátěží. Co to tělo v takovém stresu nedokáže, že? Když začal kouř ustupovat, zjevila se přede mnou známá postava. „Jsi v pohodě?“ halekal jsem nervózně na těžce kráčející postavu Gina, který mi rukou naznačoval, že v pohodě není. „Asi jsem někde ztratil svůj nový telefon,“ oznámil mi zklamaně. Potenciální otrava kouřem jej nezajímala vůbec, jeho nálada klesla na onu absolutní nulu. Bylo mi ho líto a utěšoval jsem jej, že iPhone se nedá ukrást, že ho někdo jistě našel, odevzdal na policii a čeká tam na něj. Nečekal. Snažili

j jsme se mobil lokalizovat, prošli jsme zónu s iPadem vyhledávajícím hotspot, prozváněli ho. Všechno marné. Když jsme s telefonem navázali krátké spojení z Ginova laptopu, pozastavil na něm alespoň platby. Telefon na nás pak čekal v autě na sedačce, kde ho rozržitý majitel přehlédl. Rozhodli jsme se

nález oslavit na benzince plnou nádrží a dvěma dvojitými kapučíny pro každého. Jak se ukázalo, Gin dokázal zablokovat nejen platby, ale všechny svoje platební karty vůbec. My chlapi jsme někdy tragédi, fakt. Ale na paměťových kartách si vezeme bohatství nevyčísitelné penězi.

Právě sedím ve Varšavě na nádraží. Moderní město žije poklidným svátečním dnem, dnes je Velký pátek. Čekáme na vlak a neustále se štípu do prstu. Fakt se mi to nezdálo? Nebýt těch fotek na harddiscích a stále přítomného štiplavého zápachu v nozdrách bál bych se probudit. Zas to byla jízda! Prožili jsme opravdové dobrodružství. A v batohu přitom nechybí ani jeden dron. •

Tohle moje video si prohlédněte, až budete mít čas:

<https://youtu.be/BbNGvue9CTQ>

